

bilten
1 godina
Cris
projekta
.u Srbiji

Prva godina projekta **PRAVA DETETA U SRBIJI**

Kako bi unapredili ishode za decu u kontaktu sa pravosudnim sistemom, od 2. februara 2020. godine, International Rescue Committee ujedinio je snage sa organizacijama Centar za prava deteta i ASTRA.

Naš zajednički rad kroz projekt **Prava deteta u Srbiji - Unapređivanje ishoda za decu u kontaktu sa pravosudnim sistemom Republike Srbije (CRIS)** ima za cilj omogućavanje sistemske primene prava deteta u pravosudnom sistemu, a akcenat Projekta je na posebno osetljivoj deci (deci žrtvama ili svedocima trgovine ljudima, maloletnim migrantima bez pravnje, kao i deci koja nisu prepoznata kao žrtve i svedoci već počinjeni prekršaja i krivičnih dela).

Kliknite na označeni tekst i saznajte više...

Kroz direktno uključivanje dece i povezivanje najvažnijih aktera u oblasti maloletničkog pravosuđa, obuku profesionalaca i informisanje javnosti, radimo na identifikovanju ključnih oblasti za unapređivanje poštovanja principa pravosuđa po meri deteta i maloletničkog pravosuđa u Srbiji.

Naše jednogodišnje putovanje, uprkos pandemiji izazvanoj virusom Covid-19, iznadrilo je više rezultata o kojima će u ovom Biltenu biti reči:

- **Uključivanje i konsultovanje ključnih predstavnika sistema maloletničkog pravosuđa i organizacija civilnog društva;**
- **Sprovođenje Formativne analize o postojećem normativnom i strateškom okviru i njegovoj primeni u praksi u oblasti pravosuđa po meri deteta;**
- **Učešće više od 1600 dece i njihov aktivan doprinos projektnom postignuću do sada;**
- **Osnaživanje studenata prava za rad u maloletničkom pravosuđu, s posebnim fokusom na poštovanje principa Pravosuđa po meri deteta.**

Projekat Prava deteta u Srbiji – Unapređivanje ishoda za decu u kontaktu sa pravosudnim sistemom Republike Srbije (CRIS) se sprovodi uz podršku Evropske komisije kroz Program Prava, Jednakost i državljanstvo (2014-2020). ●

Ovaj Projekat finansira Evropska Unija kroz Program Prava, jednakost i državljanstvo (2014-2020)

Autori: Božidar Dimić, Milana Todorović, Srna Ignjatović, Katarina Mitić | Dizajn: Božidar Dimić | Izdanje I | Mart 2021
Sadržaj ovog Biltena predstavlja stanovište autora i u potpunosti je njihova odgovornost. Evropska komisija ne prihvata odgovornost za upotrebu niti verodostojnost informacija koje ovaj Biltén sadrži.

PRVA GODINA CRiS PROJEKTA

U brojkama

Održano

6

događaja sa ukupnim trajanjem od preko 50 sati.

Više od

300

dece i mladih učestvovalo u radionicama i konsultativnim procesima.

Više od

300

osoba učestvovalo na javnim događajima.

Preko

90%

učesnika treninga za studente prava i mlađe pravnike u potpunosti zadovoljno sprovedenim treningom.

Održano

3

sastanka Projektnog savetodavnog odbora

Preko

1500

dece učestvovalo u istraživanju Centra za prava deteta.

Održano

14

sastanaka Kluba DX, u kojima je učešće uzelo 32 dece i mladih.

Više od

30

predstavnika/ca partnerskih organizacija radio na Projektu u prvoj godini.

Formativna analiza

NORMATIVNI I STRATEŠKI OKVIR PRAVOSUĐA PO MERI DETETA I NJEGOVA PRIMENA U PRAKSI

Iako je Republika Srbija tokom proteklih godina postigla značajan napredak u reformi zakonodavstva u oblasti prava deteta i unapredila mehanizme za borbu protiv trgovine ljudima, deca u kontaktu sa pravosudnim sistemom su i dalje suočena sa nizom izazova. Kroz osnovnu analizu i istraživanje koje su sproveli IRC i partneri, izazovi su prepoznati i trasiran je put za dalje unapređenje.

Republika Srbija je proteklih godina postigla značajan napredak u reformi zakonodavstva o pravima deteta, kao i na unapređenju mehanizama za borbu protiv trgovine ljudima, uključujući i institucionalnu reformu kroz osnivanje Centra za zaštitu žrtava trgovine ljudima. Međutim, sistem je i dalje suočen sa izazovima:

- Priliv migranata od 2014. godine, postavio je nove praktične izazove pred institucije u Republici Srbiji u pogledu zaštite i pružanja podrške deci migrantima bez pravnje.
- Otvaranjem pregovora za pristupanje Srbije Evropskoj uniji (EU) 2013. godine, postavljeni su zahtevi za usaglašavanjem nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim EU standardima.
- Sinergija procesa kroz

sistemski skrining zakonodavstva, institucionalnih kapaciteta i prakse postupanja, pokazala je potrebu za boljom sinhronizacijom reformskih procesa i sveobuhvatnjim sagledavanjem i unapređenjem položaja dece, bilo da su učinoci, žrtve ili svedoci krivičnih dela. To je naročito važno kada su u pitanju posebno osetljive grupe dece, koja dolaze u kontakt sa institucijama (izbeglice, migranti, tražioci azila ili deca bez pravnje). Oni su direktno izloženi viktimizaciji i uključeni su u različite štetne aktivnosti poput upotrebe psihoaktivnih supstanci, prosjačenja, radnog angažovanja koje se graniči i/ili prelazi u eksploataciju, kao i u kriminalne aktivnosti.

Prepoznavajući izazove po decu u kontaktu sa zakonom, naš cilj je

da unapredimo sistem kroz saradnju sa relevantnim stručnjacima i drugim zainteresovanim stranama, sistematski primenjujući principe prava deteta i pružanjem podrške u sudskim postupcima.

Jedan od prvih koraka na našem putu bila je Formativna analiza usmerena prikupljanju informacija i izrada izveštaja o situaciji.

Rad na Formativnoj analizi nas je podrobниje upoznao sa prednostima i manama postojećeg postupanja praktičara (sudija, tužioca, advokata, voditelja slučaja/socijalnih radnika, staratelja i drugih) koji su u kontaktu sa decom, te oblikuju njihovo iskustvo u kontaktu sa zakonom, ali je i pojasnio u kojoj meri je takvo postupanje uslovljeno nedostacima normativnog okvira.

Kroz rad na analizi zakonodav-

nog i normativnog okvira shvatili smo da je, iako su preduzeti značajni koraci na usaglašavanju materijalnog kaznenog zakonodavstva sa relevantnim međunarodnim standardima u oblasti zaštite deteta, i dalje neophodno usaglašavanje pojma deteta i pojma žrtve između Krivičnog zakonika i Zakonika o krivičnom postupku, na način na koji su ovi pojmovi određeni u ključnim izvorima međunarodnih standarda.

Pored navedenog, i dalje postoji problem unutrašnje nekoherennosti Krivičnog zakonika, kao i Zakona o transplantaciji ljudskih organa i Zakona o ljudskim celijama i tkivima u pogledu propisanih kaznenih raspona u slučaju da se radi o maloletnoj žrtvi ali u pogledu pristanka deteta na različite vidove eksploatacije.

Kada je reč o kaznenom procesnom zakonodavstvu, položaj žrtava i svedoka krivičnih dela, kako u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku, tako i Zakonom o maloletnicima, i dalje ne ispunjava standarde u pogledu sistema zaštite, pomoći i podrške tokom čitavog krivičnog postupka ali i po njegovom okončanju, a u kontekstu koncepta restorativne pravde. Poseban problem predstavlja nedostatak primene postojećih zakonskih rešenja u pogledu imovinsko-pravnog zahteva, ali i nepostojanje nacionalne mreže službi podrške i pomoći žrtvama i limitirana upoteba video linka. Navedeni problemi utiču i na neadekvatnu zaštitu maloletnih učinilaca krivičnih dela koji

su zapravo skrivenе žrtve eksploracije kriminalnih aktivnosti.

Iako je pozitivno zakonodavstvo u oblasti azila i migracija nedavno usklađeno sa relevantnim standardima, neophodno je intenzivno raditi na obezbeđivanju adekvatnih finansijskih i materijalnih resursa za njegovo dosledno sprovođenje.

Formativna analiza nedvosmisleno ukazuje na neophodnost međusektorskog pristupa maloletničkom pravosuđu. Od posebnog značaja je rad na boljem praćenju, primeni, izmenama i dopunama postojećih zakonskih okvira, ali i donošenju novih zakonodavnih rešenja, njihovom usklađivanju sa međunarodnim standardima, te doslednom ojačavanju kapaciteta predstavnika sistema maloletničkog pravosuđa.

Kada je reč o ključnim dokumentima javnih politika koji uređuju položaj dece učinilaca, žrtava i svedoka krivičnih dela, važno je napomenuti da, i pored izvesnih pomaka u pogledu njihove međusobne usaglašenosti, i dalje postoje odstupanja koja pokazuju nedostatak saradnje među resornim ministarstvima/ovlašćenim predlagачima. Pored toga, primeno je da su svi analizirani strateški dokumenti fokusirani gotovo u

potpunosti na zahteve pregovaračkog procesa, dok su druga pitanja prepoznata kroz naučnoistraživački rad i praksi, gotovo u potpunosti marginalizovana. Iako nije sporno da se prilikom izmena kaznenog zakonodavstva treba rukovoditi zahtevima pregovaračkog procesa, brojne kontradiktornosti ukazuju da je vreme za sistatičniji pristup izmenama, nasuprot postojećem ad hoc principu koji je, osim unutrašnje nekoherentnosti kaznenog zakonodavstva rezultirao i potpunom marginalizacijom gorućih potreba, poput temeljnih izmena Zakona o maloletnicima, dok se istovremeno sprovode nepotrebne, i neretko populistički orijentisane izmene i dopune ključnih zakona. Primetna je i izvesna doza pasivizacije i marginalizacije uloge Saveta za prava detetata i Saveta za maloletnike, koja bi se delimično mogla pripisati i manjku zakonskih ovlašćenja.

Svi nalazi i preporuke našeg istraživanja nalaze se u publikaciji **FORMATIVNA ANALIZA - Izveštaj o postojećem zakonodavnom i normativnom okviru u oblasti pravosuđa po meri deteta u Srbiji i njihova primena u praksi.**

* Ovaj tekst je prilagođeni isečak iz istraživanja doc. dr Milice Kolaković-Bojović, autorke analize postojećeg zakonodavnog i strateškog okvira pravosuđa po meri deteta.

POLOŽAJ I PRAVA ŽRTAVA I POSEBNO OSETLJIVE DECE U KRIVIČNOM POSTUPKU

U sklopu aktivnosti usmerenih na unapređivanje položaja žrtava trgovine ljudima i povezanih krivičnih dela, ASTRA od 2011. godine u kontinuitetu prati sudske prakse za krivična dela trgovina ljudima, posredovanje u vršenju prostitucije i trgovina maloletnim licima radi usvojenja.

Analiza sudske prakse prati poštovanje prava žrtava u krivičnom postupku, sa posebnim osvrtom na maloletna lica, kako bi se unapredio njihov položaj i istovremeno ocenili rezultati dosadašnjih zakonodavnih i institucionalnih reformi. Ovaj cilj je u skladu sa opštim ciljem CRIS projekta, koji se odnosi na unapređenje položaja dece u kontaktu sa pravosudnim sistemom Srbije. Kao što je već naglašeno, jedan od prvih koraka u realizaciji projekta bio je izrada Formativne analize - istraživanja usmerenog na pružanje informacija neophodnih za planiranje i sprovođenje njegovih

daljih faza.

U okviru analize primene koncepta pravosuđa po meri deteta u praksi, konsultantkinja ASTRE i saradnici, su se fokusirali na dve celine: 1) analiza pravosudne prakse za 2019. godinu u krivičnim postupcima u koja su uključena deca, a odnose se na krivična dela posredovanje u vršenju prostitucije, trgovina ljudima i trgovina maloletnim licima radi usvojenja i 2) analiza pravosudne prakse za 2019. godinu u krivičnim postupcima koji se odnose na maloletne žrtve ovih i srodnih krivičnih dela sa elementima seksualne eksploatacije ili nasilja.

Rezultati analize sudske prakse iz 2019. godine jasno ukazuju na potrebu unapređenja položaja dece koja dolaze u kontakt sa zakonom.

Posebna pažnja posvećena je deci u situaciji ranjivosti - sa neadekvatnim roditeljskim staranjem, u sistemu socijalne zaštite ili deci bez staranja.

Najvažniji rezultati istraživanja upućuju na sledeće probleme:

- 59% svih oštećenih krivičnim delom trgovina ljudima čine deca, koja su u 70% slučajeva bila izložena seksualnoj eksploataciji.

- Sve maloletne žrtave trgovine ljudima žive u teškim porodičnim i socijalnim uslovima.

- U svim analiziranim presudama za krivično delo trgovine ljudima i srodnih dela, samo 2 od 14 žrtava imale su status posebno osetljivog svedoka, a njihovo saslušanje odvijalo se uz primenu posebnih zaštitnih mera u 43% slučajeva.

- Od svih maloletnih lica oštećenih krivičnim delima sa elementima seksualne eksploatacije ili nasilja, 68% žrtava je ženskog pola, dok je 61% starosti ispod 14 godina.

Rezultate istraživanja možete pronaći u publikaciji **FORMATIVNA ANALIZA - Izveštaj o postojećem zakonodavnom i normativnom okviru u oblasti pravosuđa po meri deteta u Srbiji i njihova primena u praksi.**

Formativna analiza

PRAVOSUĐE PO MERI DETETA IZ UGLA DECE I MLADIH

Od marta do septembra 2020. godine, 1505 dece učestvovalo je u istraživanju Centra za prava deteta, sprovedenih u cilju utvrđivanja mišljenja dece i mladih o pravosudnom sistemu i nivou njegove prilagođenosti deci i mladima. Istraživanjem su obuhvaćena deca i mlađi iz opšte populacije, kao i deca - štićenici Zavoda za vaspitanje dece i omladine u Beogradu, Nišu i Knjaževcu i Vaspitno-popravnog doma u Kruševcu.

Osnovni cilj istraživanja **Pravosuđe po meri deteta iz ugla dece i mladih**, autorkе dr Milene Banić, bio je utvrđivanje mišljenja dece i mladih o pravosudnom sistemu i nivou njegove prilagođenosti deci i mladima, a u skladu sa usvojenim standardima pravosuđa po meri deteta definisanim međunarodnim i nacionalnim dokumentima - Konvencijom o pravima deteta UN, Smernicama Komiteta ministara Saveta Evrope o pravosuđu po meri deteta, kao i odredbama Zakona o maloletnim učinocima krivičnih dela i krivično-pravnoj zaštiti maloletnih lica.

Istraživanjem su posebno obuhvaćeni standardi pravosuđa po meri deteta koji se odnose na informisanost dece o pravima i postupku, saslušanje deteta, hitnost postupka, bezbednost i sigurnost, poštovanje i dostojanstvo, okruženje po meri deteta i ostvarivanje prava dece lišene slobode. U okviru ostvarivanja prava dece koja se nalaze u institucijama maloletničkog pravosuđa razmatrano je ostvarivanje

sledećih prava: informisanost o pravima, redovno održavanje kontakta sa porodicom, pravo na obrazovanje, pravo na igru, sport i kulturne aktivnosti, pravo na zdravstvenu zaštitu, pravo na zaštitu od nasilja, sloboda veroispovesti i pravo na pravni lek.

Neophodno je kontinuirano raditi na informisanosti dece o pravima koja imaju u pravosudnom sistemu, kroz razvijanje različitih sadržaja na jeziku razumljivom deci.

Najvažniji rezultati ukazuju na sledeće probleme:

1. Deca i mlađi iz opšte populacije u većini smatraju da **nisu informisani o pravima koja imaju u slučaju da dođu u kontakt sa pravosudnim sistemom**. 44% dece i mlađih stava je da uopšte nisu informisani o pravima koja imaju ukoliko dođu u kontakt sa pravosudnim sistemom ili su delimično

informisani (28%), dok samo 3% učesnika istraživanja smatra da su u potpunosti informisani.

2. **Profesionalci** prilikom obraćanja deci koja su bila u kontaktu sa zakonom, često **ne koriste jezik koji je njima dovoljno**

razumljiv. Skoro polovina ispitanika ukazuje da nije zadovoljna ili je minimalno zadovoljna načinom na koji su im date informacije i navodi da nije mogla u potpunosti da ih razume.

3. Često se **prilikom saslušanja u prostoriji nalazi više osoba**, a trećina ispitanika smatra da prilikom njihovog saslušanja nije prisustvovala nijedna osoba od poverenja.

Takođe, dve trećine dece smatra da prostorije u kojima su saslušavani nisu uređene tako da budu prilagođene deci i mladima.

4. Decu o pravima u pravosudnom sistemu najčešće informišu roditelji/staratelji, škola i mediji.

Savetodavni odbor projekta

KO POMAŽE KONZORCIJU DA DONESE PRAVOVREMENE I KVALITETNE ODLUKE

Fotografije: IRC

Sistem maloletničkog pravosuđa i usmeravanje procesa donošenje odluka o unapređivanju i usvajanju standarda pravosuđa po meri deteta, zahteva angažman profesionalaca sa širokim spektrom znanja, veština i iskustava. Kako konzorcijum ne može samostalno da utiče na promene u ovoj oblasti, početkom aprila 2020. godine formiran je Savetodavni odbor projekta.

Savetodavni odbor, kao što mu i ime kaže, ima savetodavnu i lidersku ulogu na projektu. Članovi odbora, svojim širokim znanjem i praktičnim iskustvom, daju smernice i doprinose kreirajući rešenja za unapređenje ishoda za decu u kontaktu sa zakonom, doprinoseći kvalitetu projektnih rezultata. Uticaj i aktivni angažman članova Savetodavnog odbora, naglašavaju važnost holističkog pristupa u rešavanju slučajeva u koje su uključena deca.

Članovi Savetodavnog odbora su: predstavnica dece i mladih Kluba DX CPD), direktor Pravosudne akademije, profesorka Pravnog fakulteta, sudinica Visokog kasacionog suda, sudinica Višeg suda u

Kragujevcu, zamenica javnog tužioca u Republičkom javnom tužilaštvu, predstavnica Ministarstva unutrašnjih poslova, Odeljenja za maloletničku delinkvenciju, predstavnica UNICEF- u, direktorka UG ASTRA, advokatika - saradnica CPD, direktorka UG Atina, direktorka Beogradskog centra za ljudska prava i direktor Centra za integraciju mlađih.

Do sada su održana tri sastanka Savetodavnog odbora (u junu i septembru 2020. godine i u januaru 2021. godine) i obezbeđene su relevantne i kvalitetne smernice za dalji rad, posebno u razvoju i promociji Formativne analize i unapređivanju pojedinačnih projektnih aktivnosti.

Osnaživanje i povezivanje **PRAVA POSEBNO OSETLJIVIH GRUPA DECE U PRAVOSUDNOM SISTEMU**

Fotografije: IRC

U petak, 25. septembra 2020. godine, u hotelu Metropol Palas, IRC je održao konferenciju "Prava posebno osjetljivih grupa dece u pravosudnom sistemu u Srbiji", okupivši 75 predstavnica i predstavnika relevantnih institucija i organizacija uključenih u oblast brige o deci u kontaktu sa zakonom.

Konferencija je trebalo da obeleži započinjanje projekta i zainteresovanima najavi projektnе ciljeve, aktivnosti i očekivane rezultate, ali je zbog Covid-19 mera, održana nekoliko meseci kasnije. To je bila prilika da se već prikažu neki projektni rezultati, da se bolje povežu oni koji već sarađuju u oblasti unapređenja maloletničkog pravosuđa, ali i da se uključe novi saradnici.

Konferenciji je prisustvovalo 75 učesnika iz Beograda, Niša, Pirot, Knjaževca, Kruševca i Novog Sada, a usled zabrane okupljanja uzrokovane pandemijom virusa Covid-19, deo učesnika je konferenciju pratilo

putem ZOOM aplikacije.

Konferenciju je otvorila direktorka kancelarije IRC za Balkan, nakon koje su se prisutnima obratili ministar za rad, boračka i socijalna pitanja, Zaštitnik građana Republike Srbije, šefica II sektora operacija Delegacije EU u Srbiji, predstavnica DX Kluba Centra za prava deteta i predstavnica UNICEF-a.

Nakon uvodnih izlaganja, IRC menadžerka CRIS Projekta, ukratko je predstavila planirane aktivnosti, rekavši da je prijatno iznenađena dotadašnjim stepenom zainteresovanosti stejkohdera za učestvovanje u projektnim aktivnostima.

Tokom panel diskusije, profesoarka Pravnog fakulteta i članica Izvršnog odbora Centra za prava deteta sveobuhvatno je predstavila razvoj koncepta pravosuđa po meri deteta.

Autorke Formativne analize, predstavile su nalaze vezane za normativni i strateški okvir u oblasti maloletničkog pravosuđa, rezultate analize sudskih presuda u oblasti trafikinga i srodnih krivičnih dela, koja su uključivala decu u 2019. godini, kao i rezultate istraživanja o informisanosti dece i mladih u Srbiji o njihovim pravima u kontaktu sa zakonom.

Zamenica Zaštitnika građana za prava deteta i rodnu ravнопravnost, predstavila je rezultate rada kancelarije u prethodnoj godini, te podsetila prisutne na ulogu Zaštitnika građana u zaštiti dece u kontaktu sa pravosudnim sistemom.

Nakon izlaganja govornika, usledila je diskusija čiji će rezultati, formulisani u vidu preporuka, biti korišćeni u daljem radu na projektu. ●

Participacija

AKTIVNO UČEŠĆE DECE I MLADIH, KAO PRETPOSTAVKA USPEŠNOG SPROVOĐENJA CRIS PROJEKTA

Fotografije: CPD

Učešće dece, kao jedan od osnovnih principa Konvencije o pravima deteta, bazična je komponenta CRIS projekta.

Članovi i članice Kluba DX se od **4. maja 2020. godine obučavaju o pravima** koja imaju ukoliko dođu u kontakt sa pravosudnim sistemom i osnažuju da se aktivno uključe u zagovaranje o pravima deteta, te da učestvuju u drugim projektnim aktivnostima. Tokom prve projektnе godine, održano je 14 radionica, sa više od 30 učesnika, na kojima su aktivno učestvovali, a pored informisanja i učenja o svojim pravima, delili mišljenja i saznanja o relevantnim temama.

Svoju kreativnost, izražajnost i interesantne uvide deca su imala priliku da pokažu i kroz učešće u procesu razvoja kratkog filma o pravosuđu po meri deteta – od **pripremnih radionica** tokom kojih se rađala ideja promotivnog filma, preko učešća u daljem razvijanju i preoblikovanju ideje, do samog **snimanja**.

Osim toga, tri člana DX Kluba su prisustvovala **konferenciji otvaranja projekta**, od kojih je jedna članica, u ime dece i mladih, pozdravila prisutne, ukazala na važnost poštovanja prava deteta, posebno naglasivši pravo na učešće. Svoje angažovanje u radu **Savetodavnog odbora projekta**, smatra šansom da se deca i mladi informišu o projektu i da se njihov glas čuje prilikom donošenja odluka o projektnim aktivnostima.

Deca i mladi iz DX Kluba su učestovali u online **konferenciji „Deca pitaju”**, koju je Centar za prava deteta održao 20. novembra 2020. godine, povodom Svetskog dana deteta.

Tokom konferencije, deca i mladi su aktivno učestvovala u diskusiji koja se vodila o njihovim pravima u kontaktu sa zakonom i zaštitu od nasilja.

Osim sastanaka DX Kluba, održano je i 18 radionica za razvoj brošure i postera u srednjim školama u Srbiji, sa 285 učesnika, kao i jedna sesija korisničke grupe na kojoj je 30 učenika konsultovano o Formativnoj analizi u odnosu na standarde informisanja dece o njihovim pravima i ostvarivanje osnovnih principa (nediskriminacija, posvećenost najboljim interesima deteta, pravo na život, opstanak i razvoj i poštovanje stavova deteta).

U cilju osnaživanja učešća dece, preko 340 dece i mladih učestovalo je na radionicama organizovanim od strane Centra za prava deteta.

Glavne poruke dece:

“ Pravosuđe po meri deteta trebalo bi da bude sistem koji razume potrebe dece, uz njihovo aktivno učešće u kreiranju tog sistema.

“ Deca nisu dovoljno informisana o svojim pravima, i zato obrazovanje treba da bude ključno.

“ Dece žrtve krivičnih dela se plaše da prijave delo, a kada ga prijave plaše se postupka, jer nisu dovoljno obavešteni o njemu.

“ Deca nisu ozbiljno shvaćena, i tako skoro niko ne uzima njihovo mišljenje u obzir prilikom donošenja odluka.

Unapređenje znanja UPOZNAVANJE STUDENATA PRAVA SA PRAVOSUĐEM PO MERI DETETA

Fotografije: ASTRA

Unapređenje znanja budućih profesionalaca u pravosudnom sistemu, u oblasti pravosuđa po meri deteta, jedan je od preduslova za bolju zaštitu dece u kontaktu sa zakonom.

Prava deteta u krivičnom postupku, iako se izučavaju u pojedinim predmetima, spadaju u teme kojima se ne posvećuje dovoljna pažnja na pravnim fakultetima, a budući pravnici najčešće dobijaju priliku da ta znanja steknu tek kasnije, tokom prakse. Tako je sticanje znanja o položaju dece žrtava i svedoka u krivičnom postupku, za najveći broj studenata pravnih fakulteta, sporadično i prepušteno ličnoj motivaciji.

Kako bi pomogla studentima prava i mladim pravnicima, koji bi se mogli zainteresovati za rad sa decom u kontaktu sa zakonom, da što adekvatnije primenjuju osnovne principe pravosuđa po meri deteta, ASTRA je u oktobru 2020. godine organizovala prvu od dve dvodnevne obuke za studente i diplomirane pravnike. Prisustvovalo su 24 osobe, kojima je predstavljena ASTRINA metodologija praćenja suđenja za krivično delo trgovine ljudima i srodnih dela u postupcima u kojima učestvuju deca. Takođe, imali su priliku da od eminentnih

stručnjaka iz oblasti zaštite ljudskih prava i prava deteta (advokata, socijalnih radnika i psihologa) saznavaju više o njihovim praktičnim iskustvima i diskutuju o brojnim drugim temama.

Uz upoznavanje sa međunarodnim i nacionalnim pravnim okvirom koji uređuje oblast borbe protiv trgovine ljudima, studenti su stekli nova znanja i o zdravstvenim i psihološkim posledicama koje ovo i srodnna krivična dela ostavljaju na žrtve. Posebna pažnja posvećena je važnosti razumevanja traumatičnog iskustva dece žrtava od strane profesionalaca sa kojima dolaze u kontakt, kao i značaju izbegavanja sekundarne viktimizacije.

79% učesnika treninga za studente i mlade pravnike koji je ASTRA organizovala u oktobru 2020. godine je ocenilo znanja o pravosuđu po meri deteta stečena tokom obuke izuzetno relevantnom za njihov budući rad.

Pored sticanja teorijskih znanja, studenti su se upoznali i sa slučajevima iz advokatske prakse. Na kraju, predstavljeni su im i rezultati analize sudskih presuda za delo trgovine ljudima i srodnna krivična dela u postupcima u kojima učestvuju maloletnici, iz 2019. godine. Predavači su se fokusirali na aspekte od značaja za položaj i prava žrtava, uključujući zaštitu privatnosti, pravo na informisanje, podršku i zastupanje i pravo na kompenzaciju. Završni deo treninga bio je posvećen informisanju studenata o procesu praćenja suđenja korišćenjem upitnika za praćenje suđenja koji je ASTRA razvila.

Ukupno 50 studenata prava i mlađih pravnika, biće obučeno da prati suđenja, a podatke iz upitnika ASTRA će analizirati, uporediti sa podacima dobijenim u prvoj godini projekta, na osnovu čega će se utvrditi da li postoji unapređenje u poštovanju prava maloletnika u kontaktu sa zakonom u Republici Srbiji. ●

International Rescue Committee (IRC) od osnivanja 1933. godine odgovara na najteže humanitarne krize u svetu i pomaže ljudima da prežive i ponovno izgrade život. Zaposleni u IRC-u u preko 40 država sveta obezeđuju sklonište, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i osnažuju izbeglice i internu raseljena lica, kao i druge ranjive populacije. IRC u Republici Srbiji deluje od oktobra 2015. godine i kroz saradnju sa lokalnim nevladinim organizacijama i nadležnim institucijama, nastoji da pruži što sveobuhvatniju zaštitu, osmišljavajući nove strategije u odgovoru na potrebe izbeglica i žrtava trgovine ljudima, posebno dece.

Centar za
prava deteta

Centar za prava deteta je udruženje građana osnovano 1997. godine čiji je osnovni cilj ostvarivanje prava deteta u Republici Srbiji u skladu sa Konvencijom o pravima deteta. Glavni pravac delovanja Centra usmeren je na kreiranje povoljnog društvenog i zakonodavnog okvira za puno ostvarivanje prava deteta u Srbiji kroz aktivnosti usmerene na uvođenje i primenu zakona, politike i prakse koji omogućavaju unapređenje dobrobiti deteta, zaštitu njihovih prava i njihovo puno učešće u društvu.

ASTRA - Akcija protiv trgovine ljudima posvećena je iskorenjivanju svih oblika eksploatacije i trgovine ljudima, posebno ženama i decom, kao i pružanju podrške u potrazi za nestalom decom. Osnovana je 2000. godine i od samog početka bavi se problemom trgovine ljudima sveobuhvatno, tj. radi na iskorenjivanju različitih oblika ovog problema, odnosno istovremeno deluje u oblasti prevencije, edukacije, pružanja direktnе pomoći žrtvama, reintegracije, istraživanja i izveštavanja, javnog zastupanja na strateškom i operativnom nivou, i pruža podršku izgradnji funkcionalnog i efikasnog sistema za suzbijanje trgovine ljudima uz puno poštovanje ljudskih prava žrtava.

Ovaj Projekat finansira
Evropska Unija kroz Program
Prava, Jednakost i Državljanstvo (2014-2020)